

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 kr.
Félévre ----- 6 .
Negyedévre ----- 3 .
Egy hóra ----- 1 .
— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Közigazgatásunk.

Nagybecskerek, január 23.

A jelen millenniumnak utolsó közigazgatási, illetőleg belügyi költségvetése anélkül ér véget, hogy az új közigazgatási rendszer megvalósult volna. Van valami végzetes, sőt gondviselészerű abban, hogy sem Szapáry Gyula gróf reformkísérlete, sem más kísérlet nem sikerülhetett addig, a míg az első millennium véget nem ért.

De utólagosan valami végzettszerűség vagyunk hajlandók tulajdonítani a múlt eseményének. Meg vagyunk győződve, hogy a Szapáry-féle reformnál még sokkal jobban előkészített reform-tervezet sem diadaloskodhatott volna. Valami gondviselészerű terv vagy intézkedés tartotta fenn a magyar közigazgatás lejárt formáit a millennium végéig, a mikor is nem lehet sürgősebb feladatunk, mint közigazgatásunk gyökeres reformja. De úgy látszik, a felsőbb hatalmakkal különös és ötletes kedve tellett abban, hogy az első millennium végén nemcsak egy ezredéves államot, hanem egy ezredéves közigazgatást is mutathassunk be Európának.

Kilencz század óta él korhadt tölggyanán, a honalapítástól fogva létesített igazgatási szervezet Magyarországon. Közeli egy ezredév patinája teszi azt érdekessé a magyarok millenniumára összesereglt művelt világ előtt. Nemcsak nemzet és államalapító, hanem egyszersmind nemzet és államfenntartó erőnek kellett rejtenie e szervezetben, ha ez annyi időn keresztül tudott dacolni a mindent leromboló idők viszontagságaival.

Az első millenniumban ez a szervezet teljesen bevált. A második millenniumra azonban a magyar nemzetnek más igazgatási szervezetre lesz szüksége.

Ez átalakítás azonban nem leendő végleges szakítás a múlttal. Magyarország szerencsésnek mondhatja magát, hogy területi vagyis megyei önkormányzatát, politikai okokból nem adta fel véglegesen; mert hisz a nyugoti népek közigazgatási

okokból kezdenek visszatérni a rég elfelejtett területi önkormányzathoz.

Nemcsak Anglia tette ezt 1888-iki reformja által, hanem különösen Franciaország, melynek legújabb reformjai eddig nem ismert önkormányzati életet vittek a departement-okba. A községi és megyei szervezet közt álló porosz járási önkormányzat figyelemreméltó eszméket vetett a tudomány és gyakorlat napirendjére; de a nagyobb területek önkormányzati rendszere tulnyomóságra tett szert.

A magyar közigazgatás reformja tehát a második millenniumban sem fog szakítani teljesen a megyei rendszerrel. Mint egy millennium hagyatékát, büszkén ápolhatja azt a magyar nemzet, átadomítva a megváltozott viszonyokhoz. A reform leginkább csak tisztviselők kinevezésére fog szorítkozni; de a megyék autonóm jogkörét, sőt politikai és társadalmi jelentőségét nemcsak nem érintheti, hanem különösen az első, szinte ki fogja dominálni. Az állam számára a közigazgatási reform biztosítani fogja az adminisztráció gépezetének pontos és feltartóztatlan működését; ellenben szabadabb tért fog hagyni a valódi önkormányzatnak. És midőn legközelebb már megvalósítja a közigazgatási bíráskodást, valamint a hivatalnokoknak szolgálati viszonyát az államhoz s ennek kapcsán a fegyelmi eljárást, az igazgatás pontosságához a szabadság és jog nagyobb garanciáit fogja kapcsolni.

Ekkép az első millennium alatt a magyar közigazgatási szervezet nemzet- és államfenntartó szereppel bírt s a tulajdonképp való igazgatási czélok s a jogrend csak mellékes szereppel bírtak. A második millennium számára Magyarország oly közigazgatási szervezetet fog teremteni, amely a nemzeti és állami feladatok mellett, egyszersmind a legtagabb keretben érvényesíteni fogja a jog és igazság követelményeit.

Szóval Magyarország a második millenniumnak már kezdetén igyekszik nem

csak nemzeti, hanem egyszersmind jogállammá lenni. Ez igyekezete annál inkább fog sikerülni az új alapon, mert már a régi alapon is nagy eredményeket ért el a modern jogrend biztosítása körül!

A zichyfalvi mandátum. Daniel Lászlónak főispánná történt kinevezésével megüresedett a zichyfalvi kerület. Miként már lapunk múlt heti számában jelentettük, Daniel Pál lép fel e kerületben szabadelvű párti programmal s egyhangú megválasztása bizonyos. E kerületben mely évtizedeken át hi maradt a szabadelvű eszmékhez, holmi néppárti érzelmekről komolyan szó sem lehet.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 1. Tüzlőtő hal.
Febr. 1. Nagybecskereki takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 2. Népbank részvénytársaság közgyűlése.
Február 8. Athletikai club bálja.
Febr. 8. Torontálmezei takarékpénztár és hitelbank közgy.
Február 9. Vöröskeresztesgyűlési közgyűlés.
Február 10. Közigazgatási bizottság ülése.
Február 13. Jogász táncestély.
Február 18. A casino dalárda viz estélye.
Április 6. Táncmulatság az árvaház javára.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuber hátsáon van.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schnur Miklós okleveles tanítót a jarkováci községi elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

A pancsoval rendőrkapitány. A belügy miniszter dr. Ruttner Sándort, Pancsova thj. város rendőrkapitányát, a székesfővárosi m. kir. államrendőrséghez rendőrségi fogalmazóvá a IX. fizetési osztály 3 ik fokozatába kinevezte.

Hymen. Amsz Kálmán begaszentgyörgyi földbirtokos eljegyezte Kleemann János orozfalvi tekintélyes földbirtokos leányát, Margit kisasszonyt.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Mese egy rossz fiuról.

— Irta: Mars. —

... Volt egy rossz kis fiu.
Hogy kinek hívták? ... azt sem mondom meg, mert nem érdemelte meg azt a szép nevet, rossz volt ez a fiu nagyon.

Mindennap megverte a kis testvéreit. Elrontotta a játékaikat, kiszúrta a gumilabdát, elvágta a sárkány-eresztő madzagot, befirkálta a drága képeskönyveket; sőt mert egyszer neki semmit sem hozott a kicsi Jézus: felborította a jó gyermekek karácsonyfáját is.

Azoknak a jó gyermekeknek pedig nem volt senkijük más, mint egy gyöngy, beteg édes anyjuk, aki olyan volt szegény, hogy magagával is alig bírt. Hogy bírt volna hát egy ilyen vásott, rossz fiuval?

Ennek a szegény beteg asszonynak az anyáhos mentek hát s ott sirták el az ágy előtt panaszaikat.

Ez aztán magához hívatta a rossz fiut, sirva, zokogva kérte, javuljon meg.

— Láad, — mondta neki halk, reszkető hangon — én már ugy sem sokáig élek... miért sietteted még te is a halálomat? ...

— Hiszen — folytatta tovább, — hogy egy kis lélekzethez juthatott, — ha te nem volnál, nyugodtan halnék meg, mert e jó gyermekeknek, — ha árván maradnak — gondjukat viseli a jó Isten... Oh!... de, hogy hagyjalak itt téged? ... Es a szegény beteg asszony nagyon keservesen sirt, mikor eseket mondta.

A rossz kis fiuak nem volt rossz a szive. Megindult az édes anyja zokogásán, oda borult melléje a nagy fehér párnára és zokogott együtt az édes anyjával.

Megígérte sirva, hogy nem lesz rossz többé, hogy nem bánja soha a kisebb testvéreit és nem segít megálni a sírját az édes anyjának. A ki nem tehet arról, hogy ilyen nagy beteg és akinek a napjai ugy is meg vannak már számlálva odafönt.

Oh... de hányszor ígérte már ezt? hanem ígérte soha nem tartotta meg.

A jó édes anyja azért mindig újra meg újra hitt neki és megbocsátott mindig.

Hiszen, ha rossz volt is, az ő gyermeke volt, csak ugy, mint a többi; s az édes anyának nincs igazán rossz gyermeke soha!

A rossz fiu ismét ott állott az édes anyja betegágyánál.

Nem mintha talán ápolni óhajtotta volna szegény beteg anyját, hanem mert újra elfeledte az ígérteit a rossz volt megint.

Most már nagyon haragudott rá az édes anyja:

— Megint csalódtam hát, csak nem javulsz hát meg soha, te rossz fiu!

Közelebb vittél hát megint egy lépéssel a megasott sírhoz...

Nem mulik el óra, hogy meg ne keserítad egy újabb bánattal azt a beteg szivet. — Pedig — meglásd — addig keserítad, addig szomorítod, ... mig egyszer megszakad!

Akkor aztán elmondhatod, hogy: te ötélt meg... Pedig hej!... ha majd egyszer nem leszek! de fölül a sárga föld alól, mind a két keséddel.

En nem tehetek neked semmit, hisz nyomorult vagyok, de majd meglásd, hogy akire én hagylak, az hatalmasabb lesz, mint én voltam.

A jó Isten nem bocsát ám majd olyan könnyen meg, mint a te szegény beteg anyád mindig megbocsájtott...

Nem ver az Isten bottal, de akit az megver, jaj annak örökre!

Vigyázz! ... Vissza ne pótolja az Ur százaszorosan, amit én elmulasztottam. Vigyázz, ... hogy az igazságos Isten meg ne verjen majd én helyettem is!

A nagy igazgatóság és a hosszú beszéd, megtörték a szegény asszony erejét.

Görcsös fuldoklás vett rajta erőt, mely heves száraz köhögésbe csapott át.

Majd elcsöndesedett; halvány kék eres homlokán gyöngyezni kezdett a halálos verejték.

A rossz fiuak ez volt az utolsó találkozás az édes anyjával.

Még neki fülébe csengett az utolsó intés: „Vigyázz... a jó Isten nem ver bottal!... de aki rá nézett, azokkal a tágira nyitott tüveg szemgolyókkal... oh, az már halott volt.

A rossz fiu tehát árván maradt, egyedül a jó Istenre bízva.

... Temették az édes anyját.

Ott állott ő is a koporsónál a két sírróvó, kis testvére mellett, de az ő szemében nem csillogott könny.

Lesütötte szemeit, nem merte fölemelni, két kis testvére, folyton csak az járt lázas agyában, hogy ez a két ártatlan kis jószág az ő árvája.

Ugy érezte, hogy ő gyilkosa ennek a halottnak, kit csak a gyermekek siratnak; úgy

Végzetes rájlesztés. Német-Czernyáról írják: Folyó hó 19-én este Barak József szolgaleányt Bockmüller Péter egy másik társával szövetkezve doronggal leütötte. Barak véres fejfel eszméletlenül terült el a havon, s ott feküdt míg az éjjeli őr rátalált. A szerencsétlen fiatal ember a fejére mért ütés következtében agyrázkódást szenvedett s a községi orvos véleménye szerint felgyógyulásához nincs remény. A csendőrség letartóztatta Bockmüllert és társát, a hol azok azt adták elő, hogy Barakra csak ráakartak ijeszteni, mert a tánczhelyen egy leány miatt összeszólkodtak.

Öngyilkos írások. Nagy Kikindáról írják: Ehrendiener Ede városi díjnok f. hó 20-án hajnalban forgó pisztolylyal véget vetett életének. — Az öngyilkos, a ki csupán 24 évet élt, egy hátrabagyott levelében a városi főjegyzőre az átkok egész ösönét szórja, mert levele szerint a főjegyzőt öt oly sok munkával halmaza el, hogy attól ideges lett és így a halálba lett kényszerítve. — Ő, mint mondja, nem öngyilkos, hanem meggyilkolt. Az öngyilkos szorgalmas és jó munkakerő volt, a tél kezdete óta azonban nagy változáson ment keresztül, a szülői háztól végleg távozva ugyszólván a városházában lakott, a hajnali órákban a legnagyobb hidegben minden nap ott sétált a városház folyosóján várva a fűtőket, hogy az irodába bemehessen, az irodában étkezett és onnan csak késő este távozott. Az utolsó napokban oly zórakozottság és buskomorosság szállta meg, hogy társai már elmebetegnek tartották; magaviselete is arra mutatott, hogy elméje megbomlani készült, a többek között a hivatalosólágtól kérdezte, hogyan lehetne a legkevesebb fájdalommal a világtól megválni, egy díjnok társát pedig biztatta, hogy ölje meg magát, ő kölcsönöz neki revolvert. — Baját nagyban elősegítette a rendetlen életmód, ugyszólván nem evett semmit az utolsó hetekben. Midőn újkor a főjegyzőnek gratulált, engedélyt kért, hogy az anyakönyvi hivatalban tölthesse az éjszakai, mert mint mondotta, aludni ugy sem tud. A legkülönösebb az, hogy levelében a főjegyzőtől oly keményen bucsuzik, mert mint illetékes helyről értesülünk, rövid idő előtt épen a főjegyző ajánlatára részeseült a városi tanács részéről jutalomban.

Kadétok öröme. A katonai intézetek növendékei ezután még büszkébben fognak sétálni az utcákon. Marájuk nézve nagyfontosságú rendeletet olvastak föl a monarkia minden kaszárnijában. E rendelet szerint a katonai intézetek növendékei az altiszteknek — őrmestertől lefelé — nem tartoznak szalutálni.

Megtagadott temetés. Az ó pécskai görögkeleti oltár papról, Evutian Jánosról idáig csak annyit tudtak, hogy folyvást politikában utazik, nem törődve egyháza ügyeivel. A tisztelendő ur, mint az Aradi Közlöny írja, még a saját hitorszával is érzeteli fanatikus türelmetlenségét. A napokban megtagadta egy görögkeleti vallású gyermek temetését csak azért, mert a halott nem az ő parokiájához tartozott. Ó Pécskán van ugyan kivüle még két oltár pap, de az egyik beteg, a másik meg nem volt akkor a községben. Végre is hatósági intézkedésre a szerb pap temette el a halott gyermeket.

Vélte hallani, hogy a gyászoló közönség is csak erről suttog ma egymásnak.

Ott állott a sir mellett némán, mozdulatlanul, mikor lebecsátották a drága koporsót. Lám, a rossz fiu, ki olyan sok könyvet ontott életében, az anya sirjánál elfeledte, hogy hogyan kell sirni.

... En azt hiszem, hogy az ő fájdalma lehetett a legégetőbb és a legkinzobb fájdalom. A temetés után kezén fogta a két kis árvát s ott az anyjuk sirjánál megígértette velők, hogy szeretni fogják egymást örökre.

Aztán megcsókolta mindeniket, s a kisebbiket, a kis lánykát, az ölébe véve megindult velők szép csendben hazafelé.

Mikor hazatértek, már egynehány rokont találtak a házbán.

Jöttek, mentek, irogattak; aztán a két kisebbiket az ölébe fogta egy egy, ahogy épen megosztokodtak rajtuk s elvitték őket kétfelé. Őt... nem hivta senki.

A rossz fiu nem kellett egyiküknek sem, hogy hol pusztul majd el, azzal nem törődött senki. Az öreg család azt mondta neki, hogy ha senkinek sem kell, hát felviszi kapitányi hivatalra. Ott van sok ilyen kis talált eldobott gyerek, ahol azoknak főznek, onnan jut majd neki is. De aztán mégis megsajnáta.

Nem annyira a fiut, mint inkább megboldogult édesanyját.

Hiszen ő volt a születésénél is, ugy örült neki a szegény édesanyja. Mennyi sok szép reményt fűzött az életéhez? S most a lelenczházban lássa majd gyermekét, ha lenéz az égből? Nem!...

Uj magyar lap a délvidéken. Orsován „Orsova és Vidéke“ czim alatt uj magyar hetilap indult meg. Felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa Glasek Simon állami polgári iskolai tanár lesz.

A megrendszabályozott szerum. A difteria szerum nagy sikerei kilátást nyújtván ezen oltószer állandó keresletére, a belügyminiszter indítatva értezté magát ennek előállítását szabályozni. A szabályzat, melyet közölni fognak az összes egészségügyi hatóságokkal és intézetekkel, a difteria vérsavót oltó anyagnak tekintti, s miután a gyógyszerészek azt készíteni nem képesek, mert hatékonyságát ezidőszert cskis külön laboratoriumokban állati kísérletek útján lehet megállapítani, a gyógyszerészknnyvbe való bevétele, vagyis a gyógyszerárakban való kötelező tartását nem rendelte el. A szerumot az ország területén forgalomba hozni csupán a vérsavót termelő állami telepek, továbbá a gyógyszeráraknak és néhány külföldi gyárnak, a hazai bizományosainak szabad. A budapesti gyógyszerészek e szer árusítása után 30%, vidéki gyógyszerészek 50% nyi hasznot számíthatnak; a törvényhatóságok szegény beteget részére azonban ingyen szállítja az állami telep.

A néma Robinzon. A mezsei rendőrök a mokri határban egy bolyongó 10 évesnek látszó néma fiura akadtak, kinek oldalán iskolatáska függött. A fiu szánalmasan nézett ki, éhségtől és a borzasztó hidegtől agyon gyötörve, fülei, kezei megfagyva. A cserzők a fiut bevitték a község házára, a hol a községi jegyző meleg étellel látta el s meleg szobába tette. A néma fiut, ki magyarul jól ír, azután vallatásra fogták, hogy mi a neve, hova való, és hogy hogyan került a hóval borított elhagyatott határba? A fiu vonakodott a kért fölvilágosítást megadni, csak annyit írt fel az eléje tett papírra, hogy szülői Ujpesten laknak. A jegyző távirati tudakozására azonban, Ujpestről nyomban az a válasz érkezett, hogy a fiu nem odaváló. Később kijelentette, hogy temesvári illetőségű és onnan szökött meg az intézetből. Kalandjának ismertetésére nem volt rábirható. A fiu a községi előjáróság még az nap egy községi rendőr kíséretében visszaküldte Temesvárra.

Elfogott katonaszökevények. A Szabadkán állomásozó Páfiy huszárezredtől néhány héttel ezelőtt megszökött egy Balog János és egy Cservay Lajos nevű kőzbuzár. Valami nagyobb bünt követelték el és a büntetésről való félelmükben ugrottak meg. Bujdosásuk közben eljutottak a nógrád megyei Iharos pusztára, ahol, mivel a nagy hideg miatt tovább menni nem mertek, egy nádviskóban ütöttek tanyát. Ott veszteltek néhány napig étlen-szomjau, míg egy cőz, ki tegnapelőtt arra felé járt, meg nem találta őket. Mindkettőt meg volt fagyva s ugy lát szott, hogy már nem is élnek. Bevitték őket a faluba s ott dörzsöléssel életre keltették mindkettőt. Beösmerték, hogy katonaszökevények, mire az iharosi csendőrök azonnal visszazsállították őket Szabadkára.

Volt egy öreg fazekas rokona ott künn a külvárosban. Az igaz, hogy maga is csak vendég volt ott náluk, de bizott az emberi szív könyörületében és elvitte magával.

Egyelőre nem dobták ki.

Az igaz, hogy nem is adott reá okot a rossz fiu. Féltéken, szótlánul húzódott meg a szegletbe dobott szalmán, s mindig a fejére huzta a takaróul szolgáló rongyos bundát, mikor egyet dördült odakünn, vagy bevillámlott a műhely kis ablakán.

Azt hitte, hogy ő reá haragszik a jó Isten és dörög olyan irtozatosan. Félt a villámtól... a melyről azt tudta, hogy az az Isten bosszuálló ostora.

... Jaj, ha a haragos Isten, a kire rámaradt, ezzel találna megverni, a szerető anyai kéz helyett!...

De teltek az évek. A rossz fiunak sok otthona volt még ez után a kis fazekas műhely után, mely első menedéket nyújtott számára.

Nem is volt már oly rossz, mint mikor még édesanyja élt, sőt nem is volt már többé gyermek.

Pártfogókra talált, kik nem engedték elzúlni. Ur lett belőle.

Lassankint elfeledve gyermekkorát, a gyermekkor minden rosszasságát... elfeledte a szalmakuczkós fazekas műhelyt is.

Most már föl mert tekinteni az égre, ha menydörgött. Belenézett a vakító, ciklázó villámba nem félt tőle, hogy megveri vele a jó Isten. Később valóságos világi lett.

Irodalom és művészet.

* 165 hegedű átirat egy (soló) hegedűre jelent meg Greizinger Iván e téren már jó nevű zeneszerzőtől, Klökner Ede budapesti zenemű kiadónál. A 70 lap terjedelmű kötet tartalmaz 117 még eddig hegedűre sehol meg nem jelent magyar népdalt, s 48 a klasszikus és modern zeneszerzők, mint Abt, Beethoven, Schubert, Lortzing, Franz, Grieg, Chopin, Yvon, Meyerbaer, Donizetti, Halevy, Kücken, Tschaykovsky, Jensen, Meyer-Heilmund, Greizinger, Yradiar, Mendelssohn, Wagner, Nessler, Raff, Schumann, Moszkowsky, Rubinstein, stb. műveinek legérdekesebb gyűjteményét fokozatos emelkedéssel kezdte, haladók és művészek részére magánhegedűre. A hegedűirodalom gazdagsága mellett is szegény magánhegedűre itt darabokban. Legtöbb darab zongora-kísérettel van ellátva, pedig vajmi kevés hegedűre áll rendelkezésre a kísérő zongora. Greizinger 165 hegedű átiratai e hiányt pótolják, mert a legalaposabb tudással megirt művet alig nélkülözheti egy hegedűs is, mely a kezdőnek kedvét élesíti, a haladónak pompás szép előadó darabokat nyújt — a kész művészek pedig, ki technikáját a előadását csillogtatni akarja, oly anyagot adja a legszebb s legraffináltabb módon kidolgozott soló daraboknak, minőket eddig a világszeneirodalomban egy kötetbe össze gyűjtve hiába kerestél. E daraboknál a hegedű pótolja a zongorát s a teljes harmonia, a polyphon hatások genialis fel dolgozásban jutnak érvényre, bár segítségül véve a hegedű technika minden eszközt, mégis minden alaposan képzett hegedűs által leküzdhető nehézségekkel. Főérdeme a gyűjteménynek az, nem mint eddig történni szokott, a már régebbi, mindenki által ismert klasszikus dolgokat adja, — mint Peters-Litolf kötetei hanem a jelenkori művészes corifeusok műremekeit hozza elő remek átiratban, melyek felől a legelő műemlévesek elragadtatással nyilatkoznak. Valamennyi átirat legzeleszerűbb ujrakészítéssel, előadási jelkkel s magyarázattal van ellátva. Dörök munkát végzett szerző valamint kiadó, hogy e páratlan értékes munkát piacra hozta. Ara 3 frt.

* Délvidéki tanügy. A „Délmagyarországi tanító-egylet“ közlönyének 2 ik száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: 1. A mire nekünk szükségünk van. Kraemer Frigyes-től. — 2. A magyar karakter tudatos fejlesztése és ápolása. Szentgyörgyi Lajos-tól. — 3. Pestalozzi és Rousseau. Bányai Jakabtól. — 4. Az első földrajzi oktatásról. Krausz Sándortól. — 5. Az ABC. Elemi Sándortól. — 6. Tárca. Vandrak András és „Lelkileges embertana.“ Bezsán Miklóstól. — 7. Tanügyi irodalmi szemle. — 8. Tudományos apróságok. — 9. Egyleti élet. — 11. Temesvármegye kir. tanfelügyelőjének 3448. sz. rendelete. — 12. Tanügyi hírek. — 13. Kérdések és feleletek. — 14. Szerkesztői üzenetek.

* Millenniumi történet. Az „Athenaeum“ r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ című tíz kötetes munkának (milleniumi kiadás) harmadik kötetéből („Az Anjouk kora és a luxemburgi ház“) megjelent újabb két füzet, melyek 51. és 52. számokkal vannak jelezve és folytatását képezik Schönher Gyuia magas színvonalon álló tanulmányának

Amerre járt, lépten-nyomon kísérte a szerencse. Ahol csak ösmerték, szerette mindenki az eszes, jó modoru embert és mikor elkapta a világ: a kis fazekas műhely után kezdte elfeledni azt a pusztuló kis sirhelyet is ott künn a temetőben.

Elfeledte azt is, hogy ő ölte meg azt, aki ott alussza örök álmát az alatt a roskadozó pusztá sirhant alatt.

Nem gondolt már arra sem, hogy az Isten nem bocsát meg olyan könnyen, mint a szerető jó édes anyja mindig megbocsátott. Pedig az Isten igazságos; mondta neki egyszer az a halott.

A nagy bálteremben fölhasant a zene. Suttogó szerelmes párok lejtik ott a szívet hevítő, az agyat bódító, bufelejtő tánczot.

A terem közepén sűrű tömegben foglal helyet a néző közönség, s a fáradt pihenő tánczosok csapata.

Ott bujkál közöttük az a régi „rossz fiu“ is.

Elbukik a többi ember háta mögé, hogy ne vegye észre senki. Onnan nézi, hogy rajongja körül az udvarló sereg azt a bájos szőke lányt; a kit ő oly forrón, olyan igazán szeretett; ... de a ki az övé ebben az életben nem lesz soha!...

... Megmondta azt neki az a beteg asszony, hogy az igazságos Isten nem ver bottal.

„A luxemburgi házból“. Ezekben a füzetekben Zsigmond magyar király és német császár 50 évét meghaladó hosszú uralkodásának legnevezetesebb mozzanatai vannak leírva. Így szereplése a vihágtörténelmi jelentőségű konstanzi zsinaton, mely a száz év múlva fellépő vallás-reformátorok előzőjét. Huss Jánost máglyára küldötte. Ezzel kapcsolatban leírja a szerző az első husszita háborúkat, megelőzőleg Magyarország állapotát ismeri Zsigmond távollétében, majd tüzetesen kifejti Zsigmond olasz politikáját, császárrá koronázásának körülményeit. Ezzel a luxemburgi ház történetének második könyve befejezve, áttér a szerző a harmadik könyvre, mely a török és hussziták ellen Zsigmond király és császár alatt folytatott védelmi harcok történetét foglalja magában, előzőleg ismertetvén a törökök terjeszkedését az alduai tartományokban, valamint a hussziták betörését hazánkba. Ezekből a nagyon mozgalmas korszakokból számos nagybecsű történelmi emlék maradt ránk, a melyek közül több most van először közölve magyar nyelvű munkában. Az 51. füzetben műmelletként van csatolva a „Zsigmond korabeli czimerek“ színes képe, valamint a regényes fekvésű „Sikló vára“ Csorna Károly eredeti rajzában. Az 52. füzet műmelletei „A magyar király tornacöltozete a XV. század elején“. Pompásan sikerült színes kép az aranygyapjas rend párisi czimerekönyvéből. Továbbá „IV. Albert osztrák hercegnek és nejének Johannának“ arcképei az sbrazi gyűjteményből. Ezek a füzetek is tele vannak igen becses és ritka szövegekkel. Egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. január 23-án.)

Budapest január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén tíres padok előtt folytatták a költségvetés tárgyalását.

A képviselők csoportokba verődve beszéltek a folyosókon az isteni béke meghiusulásáról (L. alábbi táviratunkat), a mi szerintök érdekesebb volt azoknál a beszédekénél, a melyeket azalatt odabenn mondtak.

A vármegyei közigazgatás tételénél Szinay Gyula és Sima Ferencz untatták végtelenül unalmas és elcsépejt fraziókból álló beszédjükben azt a pár képviselőt, a kik még bennmaradtak a Házban.

Perczel Dezső belügyminiszter hosszasan polemizált Poionyival, halomra czáfolta felhozott érveit és a jobb oldal helyeslése mellett elfogadásra ajánlja A Ház a tételt elfogadta.

Meghíusult béke.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mi előrelátható volt bekövetkezett. Daczára Bánffy miniszterelnök és a szabadelvű párt legnagyobb előzékenységének, melylyel a nyújtott békejobbot fogadta, az annyira óhajtott béke az utolsó pillanatban lehetetlenné vált.

Lehetetlenné vált pedig azért, mert Apponyi oly feltételekhez kötötte annak létesülését, a melyhez Bánffy miniszterelnök a legjobb akarat mellett sem járulhat hozzá anélkül, hogy szabad elhatározásáról le ne mondjon, a mit pedig egy önérzetes államférfiú sem tehet meg, annál kevésbbé Bánffy miniszterelnök, a ki a korona és a nemzet többségének bizalmát bírja.

Ma délelben folytak a tanácskozások a millenniumi béke dolgában Bánffy miniszterelnök, Apponyi Albert gróf és Horánszky Nándor között a képviselőház miniszteri szobájában.

Apponyi azt kívánta, hogy határozati javaslata a kuriai bíraskodással egyidejűleg még a gazdasági kiegyezés előtt árgyalassék.

Bánffy miniszterelnök ezt ellenezte és csak a kiegyezési javaslatok után kívánja tárgyalni, mire Apponyi határozott ígéretet kért a miniszterelnöktől arra nézve, hogy javaslatát minden körülmények között és úgy a hogy azt ő betejesztette a miniszterelnök elfogadja, a mely utóbbi esetben hajlandó a halasztásba beleegyezni.

Bánffy miniszterelnök szabad akaratának ezen korlátozásába nem hajlandó beleegyezni, csak azt ígérheti, hogy a javaslatot tárgyalni fogják.

Erre Apponyi kijelenti, hogy folytatni fogja tanácskozásait a kormány ellen a millenárius évben is és ellene szavaz a gazdasági kiegyezésnek

Vilmos császár és a Transvaal ügy.

Budapest, jan. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból telegrafálják: A Transvaal-ügy eseményei következtében Vilmos császár lemondott arról, hogy az idén részt vegyen a Kauszban rendezendő reggátán.

A czár koronázása.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) II Miklós czár koronázási ünnepségén, mely május hó második felében folyik le Moszkvában, XIII-ik Leó papát a Figaró értesítése szerint Agliardi, a jelenlegi bécsi nuncius fogja képviselni.

Franciaország a rendes nagykövetségén kívül szintén küldöttéleg képviselteti magát a koronázási ünnepségen; ezt a küldöttséget hir szerint Boa Defré tábornok, a vezérkar főnöke és Davu tábornok ausersteti herceg, a becsületrend nagy kancellárja fogják képezni, akikhez egy ezredes, egy kapitány és két főhadnagy hadsereg csatlakoznak.

Ratiu visszavonulása.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a „Keleti Ertesítő“ könyvmatos újságnak megbízható forrásból jelentik, az erdélyrészi oláh nemzeti mozgalom mérvadó tagjai a azt nézetet vallják, hogy Ratiunak a magánéletbe kell visszavonulnia, hogy a párt körében minden egyenletlenségnek elejét vegye. Epen azért még személyes barátainál is visszatétést szült az ismert Tribuna-ügyben tanusított eljárása.

Az oláh nemzeti párt viszalja.

Budapest, jan. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből jelentik: Az „Endependans Rumen“ fajdalommal konstatálja, hogy az oláh nemzeti párt keblében kitört viszály mind nagyobb merveket ölt. Lukácsiu és hívei Ratiu ellen valóságos sajtóháborút indítottak Romániában, és jellemző, hogy ép a szabadelvű párt közlönyei azok, melyek Ra-

tiu ellen a legsúlyosabb vadakat emelik. A nevezett hirlap egyaránt méltatja Ratiu és Lukácsiu érdemeit a nemzeti ügy körül. Lukácsiu azonban a román nemzetnek adós a válaszzsal arra a kérdésre, hogy miért is csatlakozott Albini, Russu Siriánul és társaihoz és miért jutott ellentétbe Ratiuval, aki nemcsak ragaszkodott a nemzeti eszméhez és a nagyszabeni programhoz, de azért meg is kellett szenvednie. Mindenesetre — így végzi a cikket — a magyarok azok, a kiknek okuk van örvendeni.

Dr. Brájler Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

907. szám. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagy eszkerek kir. törvényezék 1895. évi 6578. számú végzése következtében dr. Schlesinger Mór ügyvéd által képviselt Horváth Sándor javára Sztaits Gyoka ellen 200 frt s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 409 frtra becsült szoba butor, gazdasági szerelvények, lovak, juhok és tengeri göréből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a módosi kir. járás-bíróság 11176/1895. számú végzése folytán 200 frt tőke követelés, ennek 1895. évi márczius hó 15-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 45 frtban bíróság már megállapított költségek erejéig Szerb-Neuzina község adóslakásan leendő eszközésére 1896. évi január hó 25-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Módoson, 1896. évi január hó 10. napján.

Kiss,

kir. bírósági végrehajtó.

86-11

885. sz. kig. 1896.

A csenei járási főszolgabírótól pályázat.

Szerb-Csene községében lemondás folytán tíresedésbe jött s 300 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok azzal, miszerint a pályázni kívánók nyelvismereteiket és eddigi működésüket kitűntető szabályszerűen felszerelt kérvényüket aludiretthoz f. évi február hó 1-ig annál inkább nyujtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Csene, 1896. évi január hó 14-én.

Uzbasich Gáspár
főszolgabíró.

76-3.3

MEGHÍVÓ.

A nagykomlósi népbank mint részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1896. évi február 23 án d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

V. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

ezennel tisztelettel meghivatnak.

N A P I R E N D:

- I. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének valamint az 1895. évi zárszámadások előterjesztése.
- II. A nyereség felosztása iránti határozathozatal és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
- III. A felügyelő bizottság választása.
- IV. Netáni indítványok az alapszabályok 61. §-a értelmében.

Kelt Nagy-Komlóson, 1896. január hó 21-én.

Suciu János
elnök.



Vasuti menetrend.

Érvényes 1895. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nikkinda				Nagykikinda-Nbecskerek				Nagybecskerek-Pancsova				Pancsova-Nagybecskerek			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Versecs ind.	550	210		Budapest ny. p. u. ind.	1025	830	230	Budapest ny. p. u. ind.	1025	830	230	Pancsova ind.	755	310	400
Pancsova	731	315		Temesvár	925	1015	410	Nagybecskerek ind.	910	715		*Torontálalmás	812	324	416
Nagybecskerek	545	1220	730	Nagykikinda (v.)	415	408	720	Nbecskerek-Bpart	915	722		Ferenczhalom	827	336	429
Ellemér	604	1239	853	Váalom (m. h.)	440	430	746	Sándorudvar . . . érk.	932	741		Czrepája	846	352	447
Melencze	627	106	822	Karlova	505	448	806	Sándorudvar . . .	938	743		Tor.-Vásárhely	922	418	505
Kumán	645	124	841	Beodra	525	459	815	Ecska-Zsigmondf.	951	800		Antalfalva	940	432	
Törökbecse-Aracs	711	159	911	Törökbecse-Aracs	620	540	902	Tomasovác	1023	840		Ozora	1007	436	
Beodra	747	235	949	Kumán	644	601	923	Ozora	1037	857		Tomasovác	1037	516	
Karlova	768	246	1003	Melencze	711	622	944	Antalfalva	1100	924		Ecska-Zsigmondf.	1112	544	
Váalom (m. h.)	816	308	1020	Ellemér	734	642	1040	Tor.-Vásárhely	1121	948		Sándorudvar . . . érk.	1126	556	
Nagykikinda (v.) érk.	840	328	1045	Nagybecskerek érk.	752	700	1032	Czrepája	1138	1008		Sándorudvar ind.	1127	558	
Temesvár	551	549		Pancsova	1230			Ferenczhalom	1155	1028		Nbecskerek-Bpart	1149	616	
Budapest	125	630		Versecs	105			*Torontálalmás	1205	1040		Nagybecskerek érk.	1153	620	
								Pancsova . . . érk.	1219	1055		Nagykikinda érk.	338	1045	
												Budapest ny. p. u.		630	

Oda					Nagybecskerek-Zsombolya.					Vissza					Oda					Szécsány-Versecs					Vissza				
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
—	1025	—	—	—	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	—	620	—	—	—	—	1025	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	—	604	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	45	—	—	—	Nagykikinda	—	—	—	1045	—	—	—	—	841	Nagybecskerek-Bégapart	—	—	—	702	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	838	—	—	—	ind. Nagybecskerek . . . érk.	—	—	—	704	—	—	—	—	1024	ind. Szécsány érk.	—	—	—	535	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	844	150	—	845	" N. Becskerek-Bpart.	702	957	—	659	—	—	—	—	1039	érk. Bóka ind.	—	—	—	522	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	854	200	—	853	" N. Becskerek gyártólep.	654	947	—	647	—	—	—	—	1041	ind. Bóka érk.	—	—	—	521	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	902	208	—	901	ind. Sándor-udvar . . . ind.	646	937	—	637	—	—	—	—	1101	" Kanak "	—	—	—	505	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	905	209	—	902	ind. Sándor-udvar . . . érk.	645	935	—	634	—	—	—	—	1112	" Olécz "	—	—	—	455	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	922	226	—	916	" Lázárföld "	633	921	—	620	—	—	—	—	1126	" Szécsénfalva-Ráros-Istv.	—	—	—	445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	930	233	—	923	" Pusztá Kenderes . . . "	64	912	—	611	—	—	—	—	1141	" Györgyháza "	—	—	—	430	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	938	241	—	931	" Lajosmajor "	616	904	—	603	—	—	—	—	1150	" Tor. Zichyfalva "	—	—	—	417	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	954	257	—	944	" Szárcsa "	624	850	—	549	—	—	—	—	1220	" Nagymargita "	—	—	—	357	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1009	312	—	987	érk. Szécsány (vend.) ind.	00	830	—	528	—	—	—	—	1230	" Loudontanya "	—	—	—	348	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
545	*1064	327	430	—	ind. Szécsány érk.	—	820	1103	518	1002	1240	1158	—	1240	" Savattyutelep "	—	—	—	337	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
605	1084	358	440	—	" Módos "	—	757	1044	*459	943	1253	1210	—	1253	" Bethontanya "	—	—	—	325	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
616	—	406	—	—	" Pény "	—	741	—	—	932	104	1219	—	104	" Temesváralja "	—	—	—	321	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
627	—	424	—	—	" Párdány "	—	727	—	—	921	114	1227	—	114	érk. Versecz ind.	—	—	—	315	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
640	—	440	—	—	" Jánosföld "	—	707	—	—	908	119	1232	—	119	" Temesvár	—	—	—	825	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
652	—	455	—	—	" O-Teiek "	—	652	—	—	856	356	776	—	356	" Bázias	—	—	—	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
701	—	505	—	—	" Óregfalva "	—	641	—	—	847	259	—	—	—															
713	—	519	—	—	" Torontál Ujvár "	—	627	—	—	835	—	—	—	—															
734	—	550	—	—	" Csene "	—	609	—	—	821	—	—	—	—															
743	—	601	—	—	" Kurjácska "	—	543	—	—	804	—	—	—	—															
751	—	610	—	—	" Kécsa "	—	535	—	—	757	—	—	—	—															
800	—	620	—	—	" Klári "	—	523	—	—	748	—	—	—	—															
815	—	629	—	—	" Uj Zsombolya "	—	503	—	—	733	—	—	—	—															
822	—	647	—	—	érk. Zsombolya ind.	—	455	—	—	726	—	—	—	—															
135	—	630	—	—	érk. Temesvár-Józsefváros ind.	—	—	—	—	470	—	—	—	—															
					" Budapest ny. p. u.	—	—	—	—	230	—	—	—	—															

Temesvár-Arad				Arad-Temesvár				Valkány-Varjas				Varjas-Valkány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Temesvár-Jv. ind.	910	112	820	Arad . . . ind.	1180	500	620	Budapest ny. p. u. ind.	1025	830	230	Varjas ind.	340	930	320
Szentandrá	929	141	846	Ujarad . . . "	1154	521	631	Temesvár	—	1045	410	Perjámos "	404	1005	347
Merczfalva	943	159	904	Németsaágh . . . "	1219	547	649	Valkány	615	320	645	Rác-Szt. Péter . . . "	416	1020	400
Orczfalva	954	215	919	Vinga "	1247	614	708	O-Bessenyő "	642	551	709	Sárafalva "	431	1040	418
Vinga "	1011	240	942	Orczfalva "	104	634	720	N.-Szt.-Miklós "	720	436	744	N.-Szt.-Miklós "	452	1057	449
Németsaágh "	1026	257	1000	Merczfalva "	120	652	731	Sárafalva "	740	457	802	O-Bessenyő "	523	1155	529
Ujarad "	1045	330	1030	Szentandrá "	139	712	743	Rác-Szt. Péter "	757	534	818	Valkány "	515	1218	552
Arad érk.	1055	344	1043	Temesvár-Jv. érk.	205	739	801	Perjámos "	813	538	834	Temesvár érk.	814	531	802
								Varjas érk.	830	550	851	Budapest ny. p. u.	125	840	630

Temesvár-N.-Szt.-Miklós.				N.-Szt.-Miklós-Temesvár				Versecz-Kubin-Dunapart.				Kubin-Dunapart-Versecz.			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Budapest ny. p. u. ind.	1025	—	—	Budapest ny. p. u. ind.	—	830	—	Temesvár-Jv. ind.	618	1130	—	Kubin-Dunapart ind.	404	200	—
Orsova	921	400	—	Varjas	340	320	—	Bázias	835	1220	—	Temes Kubin "	427	216	—
Bázias	825	1220	—	Nagy Szt. Miklós ind.	505	455	—	Versecz ind.	845	340	—	Bavaniste "	447	235	—
Temesvár-Jv. ind.	825	440	—	Nagy Ósz "	523	519	—	Vlajkovecz "	903	406	—	Mramorák-Deliblát "	520	306	—
Uj Bessenyő "	851	510	—	Lovrin "	547	547	—	Ulma "	915	421	—	Leánykut "	519	334	—
Kis Becskerek "	902	525	—	Sándorháza "	613	617	—	Temes-Miklós "	938	449	—	Tor.-Petrovosszellő "	625	410	—
Billéd "	932	600	—	Billéd "	635	643	—	Károlyfalva							